

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O ŽETVI I
OTKUPU PŠENICE RODA 2016.
GODINE NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*
- *HGK Županijska komora Osijek*

Osijek, rujna 2016.

**INFORMACIJA O ŽETVI I
OTKUPU PŠENICE RODA 2016.
GODINE NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

UVOD

Osnovni zadatak suvremene poljoprivredne proizvodnje je postizanje visokih i kvalitetnih prinosa gajenih biljaka. Time, s jedne strane, poljoprivredni proizvođač ostvaruje rentabilnu proizvodnju i dobar dohodak, a s druge strane to pridonosi povećanju ukupnog fonda hrane koja sve više postaje stratezijska sirovina današnjeg svijeta.

Područje Osječko-baranjske županije predstavlja jedno od najintenzivnijih područja biljne poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (površina obrađenog poljoprivrednog zemljišta u Arkodu na dan 22. rujna 2015. godine) Republika Hrvatska ima 1.098.368,84 ha obrađenih poljoprivrednih površina, a Osječko-baranjska županija 212.095 ha obrađenih poljoprivrednih površina.

1. STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA

Uvidom u podatke o Evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj (ARKOD) objavljenim na web stranici Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (stanje na dan 22. rujna 2015. godine) razvidno je, kako ukupna obrađena poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije iznosi 212.095 hektara i sastoji se od:

- Oranica i vrtova	200.892 ha
- Voćnjaka	4.510 ha
- Vinograda	2.600 ha
- Livada	1.242 ha
- Pašnjaka	2.851 ha.

U tablici 1. prikazano je obrađeno poljoprivredno zemljište na području Osječko-baranjske županije prema vrsti korištenja i postotku.

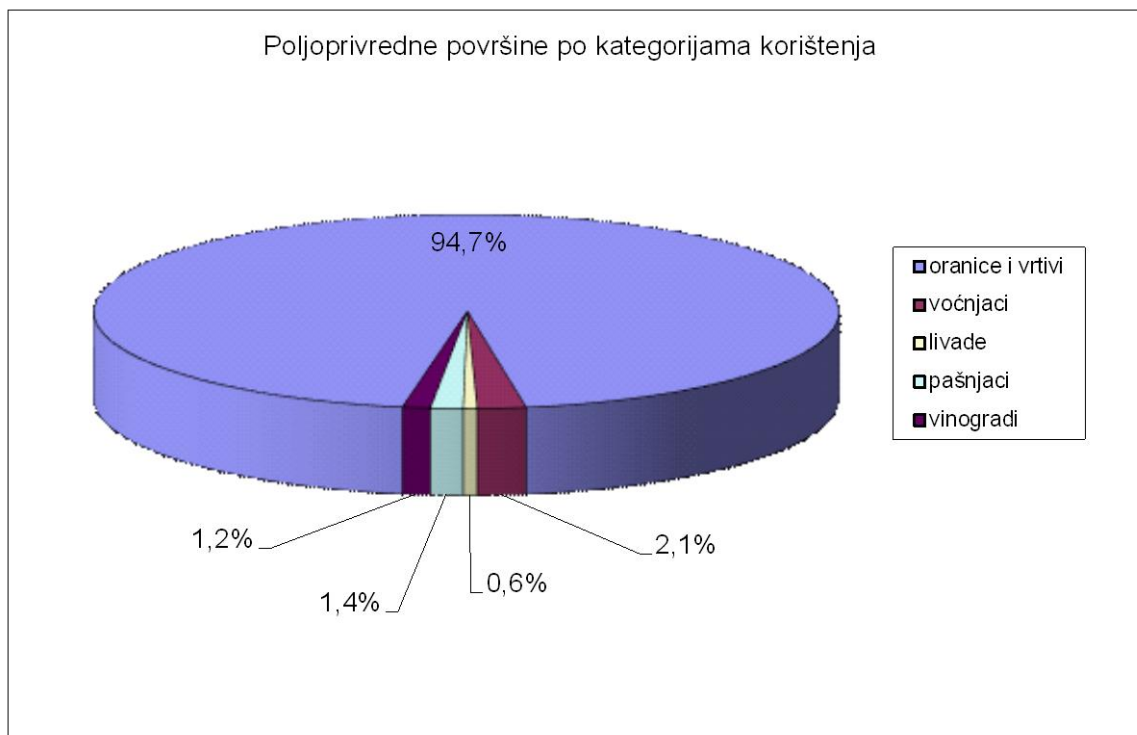
Tablica 1.

Obrađeno poljoprivredno zemljište prema vrsti uporabe	Površina u ha	Postotak %
Oranice	200.892	94,7
Voćnjaci	4.510	2,1
Vinogradi	2.600	1,2
Pašnjaci	2.851	1,4
Livade	1.242	0,6
Ukupno	212.095	100,00

Izvor podataka: APPRRR, ARKOD na dan 16. listopada 2014.

Od ukupno obrađenih poljoprivrednih površina Osječko-baranjske županije najveći udio predstavljaju oranice i vrtovi kojih ima 94,7%, zatim voćnjaci sa 2,1%, pašnjaci 1,4%, vinogradi 1,2% i livade 0,6%.

Grafikon 1.

2. JESENSKA SJETVA 2015. GODINE

Na poljima Osječko-baranjske županije jesenska sjetva obavljena je na površini od 68.000 ha. Pšenicom je zasijano 50.000 ha, ječmom 12.000 ha, a uljanom repicom 4.000 ha.

U odnosu na jesensku sjetvu 2014. godine zasijano je 4.200 ha više površina, a što su omogućili povoljni vremenski uvjeti za pravovremenu obratu tla i sjetvu.

2.1. Jesenska sjetva 2015. godine za ozime kulture u Osječko-baranjskoj županiji

U tablici 2. prikazane su kulture i površine zasijane u jesenskoj sjetvi 2015. na području Osječko-baranjske županije.

Tablica 2. Kulture i površine u jesenskoj sjetvi 2015. godine

KULTURA	Zasijano
Pšenica	50.000
Ječam	12.000
Zob	1.000
Ostale ozime žitarice	500
Uljana repica	4.000
Krmno bilje (novo)	500
UKUPNO	68.000

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

2.2. Očekivana proizvodnja važnijih ozimih kultura na poljima Osječko-baranjske županije

Obzirom na zasijane površine u jesenskoj sjetvi 2015. godine na području Osječko-baranjske županije, očekivala se sljedeća proizvodnja važnijih ozimih kultura pod pretpostavkom da će vegetativna godina biti klimatsko edafski prosječna, uz primjenu potrebnih agrotehničkih mjera. (Tablica 3).

Tablica 3. Očekivana proizvodnja ozimih usjeva

KULTURA	Sjetvena površina (ha)	Očekivani prinos t/ha	Očekivana ukupna proizvodnja tona
Pšenica	50.000	5,5	275.000
Ječam	12.000	5,0	60.000
Zob	1.000	4,5	4.500
Uljana repica	4.000	3,0	12.000

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Uz planirani prinos od 5,5 t/ha planiralo se proizvesti 275.000 tona pšenice. Osim pšenice koja je najviše zastupljena, na zasijanim površinama planiralo se proizvesti 12.000 tona uljane repice, 60.000 tona ječma i 4.500 tona zobi.

3. PROGLAŠENJE ELEMENTARNE NEPOGODE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda ("Narodne novine" broj 73/97.), utvrdio je pojam elementarne nepogode, propisao mjere zaštite, prava i dužnosti sudionika zaštite, procjenu nastale štete i način pružanja pomoći stradalim područjima.

Elementarnom nepogodom, u smislu ovoga Zakona, smatra se iznenadna velika nesreća koja prekida normalno odvijanje života, uzrokuje žrtve, štetu većeg opsega na imovini i/ili njen gubitak, te štetu na infrastrukturi i/ili okolišu, u mjeri koja prelazi normalnu sposobnost zajednice da ih sama otkloni bez pomoći. Elementarnu nepogodu uzrokuju prirodni, tehnički, tehnološki ili biološki događaji.

Elementarnom nepogodom smatraju se i požari, poplave, suše, tuča, jaki mraz, izvanredno velika visina snijega, snježni nanosi i lavine, nagomilavanje leda na vodotocima, odroni zemljišta i druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

U skladu sa Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda i Metodologijom za procjenu štete od elementarnih nepogoda ("Narodne novine" broj 96/98.), elementarna nepogoda može se proglasiti za štete koje su uzrokovane elementarnim nepogodama, a koje su nastale kao izravna (direktna) šteta. Izravna šteta jest šteta koja je neposredno nanijeta sredstvu odnosno dobru i utvrđuje se za sljedeće skupine dobara: građevine, opremu, zemljišta, dugogodišnje nasade, šume, stoku, obrtna sredstva, ostala sredstva i dobra.

Župan proglašava elementarnu nepogodu na području pojedinih jedinica lokalne samouprave ili na području cijele Županije, a obzirom na opseg posljedica i na temelju prvih priopćenja gradskih i općinskih povjerenstava za procjenu štete.

Prva priopćenja u skladu s Metodologijom za procjenu štete od elementarnih nepogoda sadrže podatke o vrsti nepogode, veličini područja, oštećenoj imovini, posljedicama za stanovništvo i gospodarstvo te prvu procjenu štete s količinskim i novčanim pokazateljima. Šteta se prijavljuje u roku od osam dana od dana kada je nastala, a ako je nastajala u duljem razdoblju kao što su poplave ili suše, za početak nepogode uzima se dan proglašenja elementarne nepogode.

Procjena štete od elementarnih nepogoda u pravilu obavlja se odmah ili u najkraćem roku nakon nastanka ili njezinih prvih posljedica. Za ostvarivanje pomoći iz Državnog proračuna potrebno je da je jačina, opseg i posljedica takva da prelazi mogućnost lokalne samouprave da ih sama ukloni, da je poremećeno obavljanje gospodarske djelatnosti i odvijanje života uopće, da je elementarna nepogoda umanjila prinose pojedinih kultura za preko 30% po hektaru prema trogodišnjem prosjeku, da je potvrđena vrijednost ukupne štete veća od 20% proračuna jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu i da je vrijednost štete potvrđena.

Nakon proglašenja elementarne nepogode općinska i gradska povjerenstva za procjenu štete od elementarnih nepogoda utvrđuju štetu na svom području, te dostavljaju obrađene podatke u roku od 50 dana od početka elementarne nepogode Županijskom povjerenstvu za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, koje utvrđuje ukupnu štetu na području Županije te dostavlja konačno izvješće Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od početka elementarne nepogode.

Radi kontinuiranog praćenja i analize podataka o elementarnim nepogodama u Republici Hrvatskoj, Državno povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda ustrojilo je 2014. godine primjenu jedinstvenog računalnog programa "Registar šteta od elementarnih nepogoda" putem kojega se unose svi navedeni podaci.

Registar šteta sadrži podatke koji se odnose na vrstu šteta, vrijeme nastanka elementarne nepogode, štete po vrstama korisnika (fizičke i pravne osobe) te područje koje je zahvaćeno elementarnom nepogodom. Sadrži evidenciju svih prijavljenih šteta na području proglašenja elementarne nepogode na jednom mjestu, omogućuje veću preciznost pri unosu podataka te smanjuje mogućnost pogrešnog zbrajanja više vrsta unesenih šteta.

Sagledavajući stanje i opseg posljedica nastalih djelovanjem nepovoljnih vremenskih uvjeta koja prelazi normalnu sposobnost jedinice lokalne samouprave da je sama otkloni bez pomoći, Župan Osječko-baranjske županije je više puta tijekom ove 2016. godine proglašavao stanje elementarne nepogode i to:

- Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na području Osječko-baranjske županije, klasa: 920-11/16-01/3, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 6. svibnja 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - mraz koji je zabilježen uslijed niske temperature zraka na području Osječko-baranjske županije što je izazvalo štete na povrtnim, voćarskim, vinogradarskim, ratarskim kulturama i industrijskom bilju na području gradova Donji Miholjac, Đakovo i Našice te općina Bizovac, Čepin, Draž, Đurđenovac, Gorjani, Levanjska Varoš, Petlovac, Petrijevci, Popovac, Satnica Đakovačka, Semeljci, Trnava, Viškovci, Vladislavci i Vuka,
- Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na dijelu područja Osječko-baranjske županije, klasa: 920-11/16-01/4, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 4. srpnja 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - olujni vjetar praćen tučom i velikom količinom oborina koji su dana 26. i 27. lipnja 2016. godine zabilježeni na području Osječko-baranjske županije što je izazvalo štete na dijelu područja Osječko-baranjske županije u gradovima Našice i Osijek i općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, jagodnjak, Koška, Levanjska Varoš, Petrijevci, Punitovci, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Vladislavci i Vuka na sljedećim skupinama dobara: građevinama, opremi, dugogodišnjim nasadima, šumama, obrtnim sredstvima - poljoprivredna proizvodnja, ostalim sredstvima i dobrima,
- Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na području Općina Podravska Moslavina, klasa: 920-11/16-01/5, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 20. srpnja 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - olujni vjetar koji je dana 14. srpnja 2016. godine zabilježen na području Općine Podravska Moslavina što je izazvalo štete na građevinama i poljoprivrednim kulturama,
- Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na području Grada Našica i općina Donja Motičina, Đurđenovac i Satnica Đakovačka, klasa: 920-11/16-01/6, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 20. srpnja 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - poplava uslijed velike količine oborina i poplave koje su u razdoblju od 15. do 17. srpnja 2016. godine zabilježene na području Grada Našica i općina Donja Motičina, Đurđenovac i Satnica Đakovačka što je izazvalo štete na sljedećim skupinama dobara: građevinama, opremi, dugogodišnjim nasadima, obrtnim sredstvima - poljoprivredna proizvodnja, ostalim sredstvima i dobrima,
- Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na području Grada Đakova i općina Feričanci i Semeljci, klasa: 920-11/16-01/7, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 22. srpnja 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - poplava uslijed velike količine oborina i poplave

- koje su u razdoblju od 15. do 17. srpnja 2016. godine zabilježene na području Grada Đakova i Općine Semeljci što je izazvalo štete na poljoprivrednoj kulturi - suncokret i na području Općini Feričanci izazvala štete na građevinama i poljoprivrednoj kulturi - soja,
- Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na području gradova Belišće i Donji Miholjac, klasa: 920-11/16-01/8, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 22. srpnja 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - poplava uslijed velike količine oborina i poplave koje su u razdoblju od 15. do 17. srpnja 2016. godine zabilježene na području gradova Belišće i Donji Miholjac što je izazvalo štete na poljoprivrednoj kulturi - suncokret,
  - Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na području Grada Đakova i općina Gorjani, Marijanci i Viškovci, klasa: 920-11/16-01/9, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 1. kolovoza 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - poplava uslijed velike količine oborina praćene olujnim vjetrovom i tučom koja je u razdoblju od 24. do 25. srpnja 2016. godine zabilježena na području Grada Đakova što je izazvalo štete na sljedećim skupinama dobara: građevinama, opremi, dugogodišnjim nasadima, obrtnim sredstvima - poljoprivredna proizvodnja i na području općina Gorjani, Marijanci i Viškovci izazvalo štete na poljoprivrednoj kulturi - suncokret,
  - Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na području Općine Trnava, klasa: 920-11/16-01/10, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 1. kolovoza 2016. godine, proglašeno je stanje elementarne nepogode - tuče koja je u popodnevnim satima 24. srpnja 2016. godine zabilježena na području Općine Trnava što je izazvalo štete na poljoprivrednim kulturama i dugogodišnjim nasadima.

Prema Rješenju o proglašenju elementarne nepogode na području Osječko-baranjske županije, klasa: 920-11/16-01/3, urbroj: 2158/1-01-02-16-2 od 6. svibnja 2016. godine, 7 gradskih i 23 općinskih povjerenstava za procjenu štete od elementarnih nepogoda su dostavili svoja konačna izvješća. Temeljem dostavljenih izvješća Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda izradilo je konačnu procjenu štete od mraza na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini.

Šteta od mraza na jesenskim kulturama (pšenici merkantilnoj, pšenici sjemenskoj, ječmu pivarskom, ječmu stočnom, ječmu sjemenskom, uljanjoj repici i zobi) iznosi 22.857.554,45 kuna na 9.657,71 ha površine, a od toga šteta na pšenici nastala je na 3.937,38 ha površine i iznosi 7.993.600,77 kuna, na ječmu stočnom šteta je nastala na 1.091,61 ha površine i iznosi 2.175.954,76 kuna, na uljanjoj repici šteta je nastala na 4.066,37 ha i iznosi 11.781.888,51 kuna, dok je na zobi šteta nastala na 399,73 ha površine i iznosi 546.739,80 kuna.

U tablici 4. prikazana je ukupno utvrđena šteta za jesenske kulture na području Osječko-baranjske županije za mraz u 2016. godini.

Tablica 4. Ukupno utvrđena šteta za jesenske kulture na području OBŽ za mraz u 2016. godini

KULTURA	Fizičke osobe		Pravne osobe		Ukupno	
	Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)
Pšenica merkantilna	3.693,64	7.465.570,67	243,74	528.030,10	3.937,38	7.993.600,77
Pšenica sjemenska	0,00	0,00	20,00	52.780,00	20,00	52.780,00
Ječam pivarski	120,87	256.559,14	1,25	2.983,97	122,12	259.543,11
Ječam stočni	1.040,94	2.085.222,40	50,67	90.732,36	1.091,61	2.175.954,76
Ječam sjemenski	0,00	0,00	20,50	47.047,50	20,50	47.047,50
Uljana repica	3.651,23	10.915.842,39	415,14	866.046,12	4.066,37	11.781.888,51
Zob	355,84	493.520,26	43,89	53.219,54	399,73	546.739,80
Ukupno	8.862,52	21.216.714,86	795,19	1.640.839,59	9.657,71	22.857.554,45

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

4. ŽETVA OZIMIH KULTURA RODA 2016. GODINE

Ovogodišnja žetva pšenice počela je u drugoj polovici lipnja, a završila je oko 15. srpnja. Prinos pšenice iznosio je prosječno 6,00 t/ha, vlaga je bila manja od 12%, primjese do 5%, a hektolitarska masa u od 79 do 80 kg/hl. U tablici 5. prikazana je procjena proizvodnje pšenice, ječma, zobi i uljane repice u 2016. godini.

Tablica 5. Procjena proizvodnje pšenice, ječma, zobi i uljane repice u 2016. godini

KULTURA	Žetvena površina (hektara)	Prinos (t/ha)	Proizvodnja (tona)
Pšenica	50.000	6,00	300.000
Ječam ozimi	12.000	5,00	60.000
Zob ozima	1.000	4,50	4.500
Uljana repica	4.000	3,00	12.000

Izvor i obrada podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

U tablici 6. prikazan je za pšenicu, ječam, zob i uljanu repicu usporedni pregled žetvenih površina, prinosa i proizvodnje za razdoblje od 2010. do 2016. godine.

Tablica 6. Usporedni pregled žetvenih površina, prinosa i proizvodnje za razdoblje od 2010. do 2016. godine

KULTURA	Žetvene površine u hektarima, prinosi i proizvodnja u tonama	godina						
		2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.*
Pšenica	Žetvene površine	52.000	45.000	55.000	60.000	50.000	48.000	50.000
	Prinos	4,80	5,50	5,00	5,00	4,50	6,00	6,00
	Proizvedeno	249.600	247.500	275.000	300.000	225.000	288.000	300.000
Ječam	Žetvene površine	10.000	8.000	10.000	10.000	10.000	10.000	12.000
	Prinos	4,50	5,00	4,50	4,50	4,50	5,0	5,00
	Proizvedeno	45.000	40.000	45.000	45.000	45.000	50.000	60.000
Zob	Žetvene površine	1.200	2.000	2.000	1.500	1.000	1.000	1.000
	Prinos	3,00	3,50	3,50	3,50	3,50	4,00	4,50
	Proizvedeno	3.600	7.000	7.000	5.250	3.500	4.000	4.500
Uljana repica	Žetvene površine	5.500	3.000	3.000	2.500	5.000	3.800	4.000
	Prinos	2,00	2,70	2,50	2,60	3,00	3,0	3,00
	Proizvedeno	11.000	8.100	7.500	6.500	15.000	11.400	12.000

* procjena

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

4.1. Otkup pšenice na području Osječko-baranjske županije roda 2016. godine

Na području Osječko-baranjske županije žetva pšenice je obavljena na ukupnoj površini od 50.000 hektara, a požeto je ukupno 300.000 tona pšenice uz prosječni prinos od 6,00 t/ha, hektolitarsku težinu od 79 do 80 kg/hl, primjese do 5% i vlagu manju od 12%.

Otkup pšenice roda 2016. godine obavljao se po tržišnom modelu, a otkup su obavljale pravne osobe - organizatori otkupa. Cijena jednog kilograma pšenice sredinom srpnja 2016. godine na domaćem tržištu iznosila je od 0,80 do 1,05 kn/kg. Belje d.d. je u srpnju 2016. godine otkupljivalo pšenicu po sljedećim uvjetima: Pšenica I klase (s udjelom proteina većim od 14%) po cijeni od 1,05

kn/kg, pšenica II klase (s udjelom proteina većim od 12,50 do 13,99%) po cijeni od 0,90 kn/kg, pšenicu III klase (s udjelom proteina većim od 10,50 do 12,49%) po cijeni od 0,85 kn/kg i pšenicu IV klase (s udjelom proteina manjim od 10,50%) po cijeni od 0,80 kn/kg. Granolio d.d. je otkupljivao pšenicu pod sljedećim uvjetima: Pšenica I klase (s udjelom proteina većim od 14%) po cijeni od 1,00 kn/kg, pšenica II klase (s udjelom proteina većim od 12,50 do 13,99%) po cijeni od 0,90 kn/kg i pšenicu III klase (s udjelom proteina od 10,50 do 12,49%) po cijeni od 0,85 kn/kg.

Naime, Ministarstvo poljoprivrede u studenom 2014. godine objavilo je Kodeks otkupa žitarica i uljarica koji definira parametre otkupa, a Kodeks je stupio na snagu danom donošenja. Vođeno primjerima drugih članica EU, Ministarstvo je pristupilo izradi Kodeksa koji je naglasio kvalitetu žitarica i uljarica kao uvjet konkurentnosti na tržištu. Po Kodeksu prilikom otkupa pšenice primjenjuju se razredi kvalitete, pri čemu je postotak proteina odlučujući čimbenik.

Kodeks je preporuka proizvođačima za proizvodnju kvalitetne robe koja će biti konkurentna na tržištu Europske unije, a otkupljivačima preporuka vezana uz otkup, te će ujedno predstavljati temelj za sklapanje ugovora između proizvođača i otkupljivača. U Europskoj uniji standard po kojem se prodaje ili kupuje, dogovara se između kupaca i prodavatelja u okviru ugovora koji zajednički sklapaju i zaključuju, a temelji se na važećem Kodeksu pojedine države članice.

Otkup pšenice roda 2016. godine obavljan je sukladno donesenom Kodeksu, tako da su samo rijetki poljoprivredni proizvođači čija je predana pšenica imala postotak proteina veći od 14% i hektolitarsku masu od 80 kg/hl ostvarili cijenu od 1,05 kn/kg.

U tablici 7. prikazani su razredi kvalitete pšenice iz Kodeksa otkupa žitarica i uljarica, koji se primjenjuju prilikom prodaje pšenice, gdje je za pšenicu postotak proteina odlučujući parametar.

Tablica 7. Razredi kvalitete pšenice iz Kodeksa otkupa žitarica i uljarica

Parametri	I klasa	II klasa	III klasa
Proteini u %	>14	12,5-14	10,5-12,4
Hektolitar u kg/hl	80	78	74
Vlaga u %	13,5	13,5	13,5
Primjese (crna) u %	Najviše 2	Najviše 2	Najviše 2
Ukupna primjese u %	Najviše 5	Najviše 5	Najviše 5

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, Kodeks otkupa žitarica i uljarica (studeni 2014.)

Cijena pšenice određuje se stanjem na tržištu, a tako niska cijena pšenice roda 2016. godine uvjetovana je prekomjernim uvozom brašna i mlinarsko - pekarskih proizvoda u Republiku Hrvatsku što je dovelo da imamo više proizvedene pšenice od vlastitih potreba.

Skupština Osječko-baranjske županije na svojoj 21. sjednici održanoj 5. srpnja 2016. godine povodom razmatranja Informacije o stanju i problematici biljne proizvodnje na području Osječko-baranjske županije ukazala je na zabrinjavajući prekomjerman uvoz žitarica i proizvoda mlinsko-pekarske industrije, što će značajno utjecati na formiranje otkupne cijene pšenice i ostalih žitarica.

5. ZAKLJUČAK

U Osječko-baranjskoj županiji u proizvodnoj godini 2015./2016. ukupno je zasijano 50.000 hektara pšenice, a sjetva ozimih kultura u 2015. godini odvijala se u dobrim uvjetima. Većina površina pod pšenicom posijana je u optimalnim rokovima za sjetvu. Optimalni rok za sjetvu je, kada posijana pšenica ulazi u zimu u fazi početka busanja, a dugogodišnja iskustva su pokazala, što je znanstveno i potvrđeno da su optimalni rokovi sjetve za većinu sorti pšenice koje se siju u našem umjerenokontinentalnom agroekološkom području najčešće od 10. do 25. listopada.

Pšenica koja je posijana u agrotehničkim rokovima uz optimalne temperature zraka i tla brzo je i ujednačeno nikla te je stvorila optimalan sklop biljaka i u zimski period ušla u fazi početka busanja, što joj je omogućilo da dobro podnese niske temperature tijekom zimskog perioda. Pšenica koja je sijana nakon optimalnih rokova imala je smanjen sklop biljaka te su kasnije tijekom vegetacije imale manju stabljiku, stvorile su znatno manju vegetativnu masu i nisu dovoljno nabusale što je znatno smanjilo prinos u proizvodnji.

Vrlo dobre prinose (više od 8 t/ha) ostvarili su oni proizvođači koji su zasijali visoko rodne sorte u agrotehničkim rokovima, primijenili odgovarajuće agrotehničke mjere i zaštitili pšenicu od bolesti i korova, dok su oni proizvođači koji su posijali pšenicu nakon agrotehničkih rokova u prevlažno tlo ostvarili znatno manje prinose koji su iznosili do 4 do 4,5 t/ha.

Prosječni prinos pšenice roda 2016. godine iznosio je 6,00 t/ha, a ukupno je u Osječko-baranjskoj županiji proizvedeno 300.000 tona pšenice. Početkom mjeseca rujna 2016. godine prema podacima Tržišnog informacijskog sustava u poljoprivredi (TISUP-a) prosječna cijena pšenice u Republici Hrvatskoj iznosila je 0,97 kn/kg što s obzirom na troškove proizvodnje i ostvarene prinose ne može zadovoljiti proizvođače pšenice. Naime, približava se jesenska sjetva i zbog nedostatka financijskih sredstava proizvođači koji su pšenicu uskladištili, očekujući veću cijenu od one koja je bila neposredno nakon žetve (0,80 do 1,05 kn/kg), prodat će pšenicu po navedenoj cijeni, a time će izostati i očekivani financijski rezultat u ovogodišnjoj proizvodnji pšenice.

Zbog niske temperature zraka na području Osječko-baranjske županije, a što je izazvalo štete na voćarskim, vinogradarskim, povrtnim i ratarskim kulturama, Župan Osječko-baranjske županije na prijedlog Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda proglasio je 6. svibnja 2016. godine na području Osječko-baranjske županije elementarnu nepogodu mraz. Također u 2016. godini u više navrata Župan je na području pojedinih gradova i općina proglašavao elementarnu nepogodu uzrokovanu olujnim vjetrovom, tučom i velikom količinom oborina.

Ukupno utvrđena šteta od elementarne nepogode mraza na jesenskim kulturama na površini od 9.657,71 ha iznosi 22.857.554,45 kn, a šteta na pšenici na površini od 3.937,38 ha iznosi 7.993.600,77 kn.

Prema prvim podacima Državnog zavoda za statistiku (rane procjene) prosječni prinos pšenice u Republici Hrvatskoj je u proizvodnoj 2015./2016. godini iznosio 5,4 t/ha te ja na površini od 159.000 ha ukupno proizvedeno 859.000 tona pšenice. Domaće potrebe za pšenicom zbog prekomjernog uvoza brašna i mlinarsko-pekarskih proizvoda trenutno iznose oko 400.000 tona godišnje, dok su prijašnjih godina bile 550.000 tona.